

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov

a
ochrana osobných údajov
v inštitúciách a orgánoch
Spoločenstva

*Každá inštitúcia spracúva osobné údaje.
Môžu to byť tie vaše ...*



EUROPEAN DATA
PROTECTION SUPERVISOR



www.edps.europa.eu

Obsah

Prečo je ochrana údajov dôležitá?	2
Kto je EDPS?	4
Aké má EDPS povinnosti?	5
Aké mám práva?	7
Aká je úloha úradníkov pre ochranu údajov?	9
Ako môžem podať sťažnosť u EDPS?	11

Prečo je ochrana údajov dôležitá?

Každodenne sa v rámci správy EÚ spracúvajú osobné informácie. Nábor pracovníkov, hodnotenie zamestnancov, zber údajov o zdravotnom stave v lekárskech záznamoch, zriadenie systémov riadenia času a videosledovanie sú len niekoľkými príkladmi.

Osobné informácie, ktoré sa o vás uchovávajú, budú vo väčšine prípadov slúžiť len na zákonné účely bez akýchkoľvek ďalších dôsledkov, napriek tomu sú s tým spojené aj **riziká**. Ak sú takéto informácie nepresné, neaktuálne alebo sa oznámia nesprávnej osobe, môže byť ujma, ktorá sa tak spôsobí, pomerne vážna. Nespravodlivo vám môžu zamietnuť pracovnú zmluvu, môže dôjsť k zámene s niekým iným a môže vám byť zamietnutý vstup do budovy, môžete byť obvinený z neoprávneného oznámenia informácií alebo sa dokonca môžete stať obeťou krádeže totožnosti.

Z tohto dôvodu sa otázka ochrany údajov týka všetkých zamestnancov inštitúcií EÚ a je dôležité, aby si zamestnanci boli vedomí svojich **práv a povinností**. Okrem toho sa táto otázka môže týkať aj širokej verejnosti, ak osoby zverujú svoje osobné informácie inštitúciám a orgánom Spoločenstva.

Ochrana údajov je **základné právo** chránené nielen vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ale aj v európskom práve. Je zakotvené v článku 8 **Charty základných práv** Európskej únie.

Presadzovanie „**kultúry ochrany údajov**“ v rámci inštitúcií a orgánov prispieva k zvyšovaniu kvality správy vecí verejných. Zahrnutie záruk ochrany údajov do právnych predpisov a politik EÚ vždy, keď je to potrebné, je okrem toho základnou podmienkou ich úspešnosti.



Čo rozumieme pod pojmom „osobné údaje“?

Akúkoľvek informáciu o fyzickej osobe možno považovať za osobný údaj, ak je na jej základe osoba identifikovaná alebo identifikovateľná.

Osobu buď identifikuje priamo jej meno alebo je identifikovateľná na základe identifikačného znaku (napr. referenčného čísla) alebo na základe kombinácie znakov charakteristických pre identitu osoby (napr. vek, národnosť, povolanie).

Príkladmi osobných údajov sú mená, dátum narodenia, fotografie, e-mailové adresy, telefónne čísla a osobné čísla. Za osobné údaje sa považujú aj údaje týkajúce sa zdravia, údaje využívané na účely hodnotenia, údaje o využívaní internetu.



Kto je EDPS?

EDPS je nezávislým orgánom. Členmi tejto inštitúcie sú Peter Hustinx a Giovanni Buttarelli. Boli vymenovaní za európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) a zástupcu dozorného úradníka spoločným rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady. Úradu sa ujali v januári 2009 na funkčné obdobie v trvaní piatich rokov.

Ich poslaním je zabezpečiť, aby sa v rámci inštitúcií a orgánov Spoločenstva dodržiavala ochrana osobných údajov.



Peter Hustinx

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov

Peter Hustinx vykonáva funkciu dozorného úradníka od januára 2004, pričom prispieva k budovaniu nového dozorného orgánu a definovaniu jeho úlohy na úrovni Spoločenstva. V januári 2009 bol opätovne vymenovaný na druhé päťročné funkčné obdobie.

Pred vymenovaním za dozorného úradníka pracoval od roku 1991 ako prezident holandského orgánu pre ochranu údajov. V rokoch 1996 až 2000 predsedal pracovnej skupine pre ochranu údajov zriadenej podľa článku 29, ktorá bola poradným orgánom EÚ zloženým z vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov.



Giovanni Buttarelli

zástupca dozorného úradníka

Giovanni Buttarelli sa ujal funkcie zástupcu dozorného úradníka v januári 2009.

Pred vymenovaním za zástupcu dozorného úradníka pracoval od roku 1997 ako generálny tajomník talianskeho dozorného orgánu pre ochranu údajov. V období rokov 2002 a 2003 bol predsedom schengenského spoločného dozorného orgánu, pričom predtým vykonával aj funkciu podpredsedu.

Aké má EDPS povinnosti?

Dôležitá informácia:

EDPS zodpovedá výlučne za spracovanie údajov, ktoré vykonávajú inštitúcie a orgány Spoločenstva. **Nedisponuje právomocami na vnútroštátnej úrovni** a z tohto dôvodu nemá dozorné právomoci nad spracovaním osobných údajov, ktoré vykonávajú vnútroštátne orgány alebo súkromné spoločnosti.

Všeobecným cieľom EDPS je zabezpečiť, aby inštitúcie a orgány Spoločenstva pri spracúvaní osobných údajov alebo pri tvorbe nových politík dodržiavali právo na súkromie. Uvádzame tri hlavné oblasti jeho činnosti:

1. Dozor

- monitorovanie spracovania osobných údajov v inštitúciách a orgánoch Spoločenstva: EDPS ho vykonáva v spolupráci s úradníkmi pre ochranu údajov pôsobiacimi v každej inštitúcii a orgáne Spoločenstva
- prijímanie a skúmanie sťažností od jednotlivcov, ktorých údaje spracúvajú európske inštitúcie a orgány, vrátane administratívnych zamestnancov EÚ
- vedenie vyšetrovania a inšpekcií na mieste, a to buď z vlastnej iniciatívy, alebo na základe sťažnosti

2. Poradenstvo

- poskytovanie poradenstva inštitúciám a orgánom Spoločenstva vo všetkých otázkach, ktoré majú vplyv na ochranu osobných údajov: EDPS vydáva stanoviská k legislatívnym návrhom, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov
- monitorovanie nového technologického vývoja, ktorý by mohol mať vplyv na ochranu údajov
- zasahovanie v rámci postupov Súdneho dvora Európskych spoločenstiev

3. Spolupráca

- spolupráca s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu údajov s cieľom podporiť konzistentnosť ochrany údajov v európskom rámci
- spolupráca s dozornými orgánmi vytvorenými v kontexte rozsiahlych databáz, ako je napr. Eurodac – databáza, ktorá obsahuje digitálne odtlačky prstov žiadateľov o azyl

Rozdiel medzi EDPS a vnútroštátnymi orgánmi na ochranu údajov

EDPS má právomoc vykonávať dozor a poskytovať poradenstvo inštitúciám a orgánom Spoločenstva.

V členských štátoch podobné úlohy plnia vnútroštátne orgány na ochranu údajov a v niektorých členských štátoch aj regionálne orgány. Ich úlohy sa zvyčajne týkajú aj spracovania údajov v súkromnom sektore.

EDPS spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi napr. aj v rámci pracovnej skupiny pre ochranu údajov zriadenej podľa článku 29, avšak nie je nadradený vnútroštátnym alebo regionálnym orgánom.

EDPS a jeho konzultačná úloha

EDPS počas svojho prvého funkčného obdobia vydal vyše 50 stanovísk k právnym predpisom, ktoré sa týkali dôležitých otázok z hľadiska ochrany údajov.

Tieto stanoviská sa týkali rámcového rozhodnutia o ochrane údajov v policajnej a justičnej oblasti, smernice o uchovávaní telekomunikačných údajov, nariadenia o prístupe verejnosti k dokumentom, výmene údajov so Spojenými štátmi, smernice o súkromí a elektronickej komunikácii a oznámenia o identifikácii rádiových frekvencií (RFID).

Aké mám práva?

Môžem sa dozvedieť, či inštitúcia alebo orgán Spoločenstva spracúva údaje, ktoré sa ma týkajú?

Áno. **Prevádzkovateľ údajov** vám musí vopred alebo pri zaznamenaní osobných údajov poskytnúť tieto informácie:

- **totožnosť** prevádzkovateľa údajov,
- **účel** spracovateľskej operácie,
- **príjemcovia** údajov,
- **vaše práva** ako práva osoby, ktorej údaje sa spracúvajú.

Môžem si overiť údaje, ktoré sa ma týkajú a ktoré spracúvajú inštitúcie?

Áno. Máte právo, aby vám prevádzkovateľ bezplatne zabezpečil:

- **prístup** k vašim osobným údajom a k určitým informáciám týkajúcim sa spracovania (účel spracovania, príslušné údaje, príjemcovia, ktorým sa údaje poskytujú, atď.),
- **opravu** nepresných alebo neúplných osobných údajov,
- **blokovanie a výmaz** údajov za určitých okolností.



Môžem namietat' voči spracovaniu mojich údajov?

Kedykoľvek máte právo z **presvedčivých a zákonných dôvodov** namietat' voči spracovaniu údajov, ktoré sa vás týkajú.

Takisto máte právo byť informovaný predtým, než sa vaše údaje po prvýkrát oznámia tretím stranám alebo sa použijú v ich prospech na účely priameho obchodovania. Máte právo namietat' voči takémuto oznámeniu alebo použitiu.

Čo môžem robiť v prípade problému?

- V prvom rade **informujte** prevádzkovateľa údajov, ktorý je zodpovedný za spracovanie, a požiadať ho, aby prijal opatrenia.
- Ak nedostanete odpoveď alebo poskytnutá odpoveď nie je pre vás uspokojivá, **obráťte sa na dozorného úradníka pre ochranu údajov** v príslušnej inštitúcii alebo orgáne (zoznam úradníkov pre ochranu údajov sa nachádza na webovej stránke EDPS).
- Taktiež môžete **podať sťažnosť u EDPS**, ktorý vašu žiadosť preskúma a prijme potrebné opatrenia (pozri časť „Ako môžem podať sťažnosť u EDPS?“).
- Proti rozhodnutiu EDPS sa môžete odvolať na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev.



Kľúčové slová:

Spracúvanie: akákoľvek operácia, pri ktorej sa pracuje s osobnými údajmi automatizovanými alebo inými prostriedkami: zber, zaznamenávanie, uchovávanie, zmena, konzultácia, oznámenie, blokovanie atď.

Prevádzkovateľ údajov: administratívny subjekt (napr. generálne riaditeľstvo alebo oddelenie Európskej komisie) alebo osoba, ktorá určuje účely a prostriedky spracovania osobných údajov v mene inštitúcie alebo orgánu.

Viac informácií: pozrite **nariadenie o ochrane údajov** [nariadenie (ES) č. 45/2001, Ú. v. ES L 8, 12. 1. 2001], v ktorom sa ustanovuje právny rámec pre spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva.

Aká je úloha úradníkov pre ochranu údajov?



Každá inštitúcia a orgán Spoločenstva musí vymenovať dozorného úradníka pre ochranu údajov (DPO). DPO vo svojom nezávislom postavení zodpovedá za to, aby dotknutá inštitúcia/orgán dodržiaval svoje povinnosti vo vzťahu k ochrane údajov.

DPO je kľúčovým činiteľom, pokiaľ ide o informovanie prevádzkovateľov a dotknuté osoby o ich právach a povinnostiach, a spolupracuje s EDPS v otázkach súladu s nariadením o ochrane údajov.

DPO predkladá EDPS oznámenia na predbežnú kontrolu.

V mnohých prípadoch slúži ako kontaktná osoba medzi EDPS a prevádzkovateľom operácie spracovania.

DPO môže poskytovať užitočnú pomoc, pokiaľ ide o sťažnosti, a podáva informácie o situácii v inštitúciách a agentúrach v súvislosti s otázkou súladu s nariadením.

EDPS sa s dozornými úradníkmi pre ochranu údajov pravidelne stretáva na dvojstranných zasadnutiach alebo na rokovaniach siete dozorných úradníkov.



Kľúčové slová:

Povinnosti súvisiace s ochranou údajov: sú to povinnosti osoby alebo administratívneho subjektu, ktorý spracúva osobné údaje. Zahŕňajú povinnosť poskytovať určité informácie osobe, ktorej údaje sa spracúvajú; uľahčovať tejto osobe prístup k jej údajom a uplatňovanie ďalších práv, ako je napr. právo na opravu a výmaz; zabezpečovať zavedenie primeraných bezpečnostných opatrení.

Oznámenie: predbežné hlásenie úradníkovi pre ochranu údajov o akýchkoľvek operáciách spracovania osobných údajov, ktoré sa uskutočňujú v danej inštitúcii alebo orgáne. Operácie spracovania, ktoré môžu predstavovať osobitné riziko z hľadiska práv a slobôd jednotlivcov, sa musia oznamovať aj EDPS. Tento postup sa nazýva oznámenie na účely predbežnej kontroly.

Predbežná kontrola: overenie, ktoré vykoná EDPS s cieľom preskúmať, či sa pri spracovaní citlivých údajov (napr. údajov týkajúcich sa zdravia) dodržiavajú práva a povinnosti stanovené v nariadení o ochrane údajov. Predbežná kontrola zo strany EDPS sa vykonáva formou stanoviska, v ktorom dotknutej inštitúcii alebo orgánu poskytne odporúčania s cieľom zabezpečiť súlad.

Nariadenie o ochrane údajov: nariadenie (ES) č. 45/2001 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva.



Ako môžem podať sťažnosť u EDPS?

Kto sa môže sťažovať u EDPS?

Každá osoba, ktorá sa domnieva, že pri spracovaní údajov, ktoré sa jej týkajú, zo strany inštitúcie alebo orgánu Spoločenstva došlo k porušeniu jej práv, môže podať sťažnosť u EDPS.

 Spracovanie osobných údajov, ktoré vykonávajú vnútroštátne orgány alebo súkromné subjekty, nepatrí do právomoci EDPS. EDPS okrem toho nepôsobí ani ako odvolací orgán voči vnútroštátnym orgánom pre ochranu údajov a ich rozhodnutia z tohto dôvodu nemôžu byť napadnuté u EDPS.

Ako možno podať sťažnosť?

Sťažnosť sa musí podať písomne (prostredníctvom e-mailu alebo poštou) a zasiela sa na túto adresu:

European Data Protection Supervisor

Rue Wiertz 60

1047 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

edps@edps.europa.eu

Je mimoriadne dôležité, aby sa v sťažnosti uvádzali všetky relevantné informácie a aby príloha obsahovala všetky dokumenty potrebné na vyšetrovanie.

Ako EDPS spracúva sťažnosti?

V zásade sa pri spracovaní sťažností zachováva dôvernosť.

Ak sa sťažnosť ukáže ako opodstatnená, EDPS podľa vlastného uváženia vykoná **vyšetrovanie**.

EDPS sa podľa možnosti bude snažiť o to, aby sťažovateľ a dotknutá inštitúcia alebo orgán Spoločenstva dosiahli **vzájomne prijateľné riešenie**. Ak sa takéto riešenie nedosiahne, EDPS zašle rozhodnutie sťažovateľovi aj dotknutej inštitúcii/orgánu, ktorý je zodpovedný za spracovanie údajov.

Dozorná právomoc EDPS je široká a zahŕňa bežné **poskytovanie** poradenstva osobe, ktorej údaje sa spracúvajú, **výstrahu alebo napomenutie** príslušnej inštitúcie, ako aj **zákaz** spracúvania alebo postúpenie veci **Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev**.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;
image100 Ltd., page 7;
iStockphoto, page 10;
Jupiterimages Corporation, page 3

Viac doplňujúcich informácií o
Európskej únii je k dispozícii na
internet. Sú dostupné cez server
Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na
konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie
publikácií Európskej únie, 2009.

ISBN: 978-92-95073-39-5
doi: 10.2804/28627

© Európske spoločenstvá, 2009.

Rozmnožovanie je povolené len so
súhlasom autora.

Printed in Germany

VÝTLAČENÉ NA BIELOM BEZCHLÓROVOM PAPIERI



■ Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-95073-39-5

